

Sygn. akt I CSK 546/17

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku S.R-Z.
przy uczestnictwie A.J. i M.J.
o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 stycznia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego [...] w W.
z dnia 17 listopada 2016 r., sygn. akt IV Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego [...] w W. z dnia 17 listopada 2016 r. wnioskodawczyni S.R-Z. oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 oraz 4 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie

nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Poza tym zagadnienie prawne musi mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej. W przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi bowiem wyłącznie o taki problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez Sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 listopada 2017 r., II CSK 332/17, z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r., II UK 271/11 - nie publ.).

Wskazane w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne dotyczące stosowania art. 123 § 1 pkt 1 k.c. do biegu terminu zasiedzenia służebności gruntowej w związku z wniesieniem powództwa o wydanie nieruchomości, na której ulokowana jest służebność, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej. Sygnalizowany przez skarżącą problem prawny wprawdzie nawiązuje do stanowiska prawnego Sądu drugiej instancji, ale wyrażonego w oderwaniu od przyjętych przez siebie ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. Z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd Okręgowy oddalił apelację wnioskodawczyni przyjmując za prawidłowe ustalenia faktyczne i ocenę dowodów dokonaną przez Sąd pierwszej instancji. Sąd drugiej instancji, tak jak wcześniej Sąd pierwszej instancji przyjął więc, że nie było podstaw do uwzględnienia zgłoszonego wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej ze względu na brak wykazania, kto i kiedy wzniósł trwałe i widoczne urządzenie, a więc niewykazanie elementów warunkujących w świetle art. 292 k.c. stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej (por. np. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011 r., III CZP 10/11, MoP 2011, nr 17, str. 906, postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 września 2015 r., II CSK 624/14, nie publ. oraz z dnia 9 lutego 2011 r., V CSK 218/10, nie publ.). Z tej przyczyny poczynione przez Sąd drugiej instancji rozważania dotyczące biegu terminu zasiedzenia służebności gruntowej i jego przerwania na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 292 zd. 2 k.c. miały charakter wyłącznie hipotetyczny przy

założeniu innej niż przyjętej podstawy faktycznej zakładającej, że nie zostały spełnione przesłanki uzasadniające w ogóle rozpoczęcie biegu terminu zasiedzenia służebności. Z tych przyczyn odniesienie się Sądu Najwyższego do przedstawionego w skardze kasacyjnej zagadnienia prawnego nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej.

Odwołując się do treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdzić również należy, że nie zostały przez skarżącą przedstawione wystarczające motywy pozwalające na uznanie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Tych elementów nie można przypisać przedstawionemu przez skarżącą uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej. Mimo mało przejrzystej redakcji uzasadnienia zaskarżonego postanowienia - zawierającego, jak wyżej wskazano, także oceny prawne zbędne, gdyż o charakterze hipotecznym przy założeniu innych od przyjętych ustaleń faktycznych - można jednoznacznie ustalić podstawę faktyczną rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji, z której nie wynika, kto i kiedy wzniósł szambo. Dodać należy, iż kontrolą kasacyjną, zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., nie jest objęta ani ocena dowodów Sądów *meriti*, ani dokonane na tej podstawie ustalenia faktyczne. Z tej przyczyny nie jest dopuszczalne podnoszenie w ramach podstawy skargi kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., w ramach którego to zarzutu, podniesionego w skardze kasacyjnej, wnioskodawczyni dążyła do podważenia oceny dowodów Sądu drugiej instancji i dokonanych na tej podstawie ustaleń, czy i kiedy wnioskodawczyni i jej poprzednicy prawni korzystali ze służebności gruntowej.

W sprawie nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

jw